

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6,50 — h
mesec 2,20 — h

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1,70 — h

Za posiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 7.

V Ljubljani, v sredo 9. januarija 1901.

Letnik XXIX.

Dva tabora.

Naše stranke se ločijo po najrazličnejših momentih. Tu vpliva gospodarsko stanje, tam si stoje nasproti posamezni sloji, ki se boré za prvenstvo, drugod razkrajata narodnost množice, zopet drugodi so osebnosti, ki ne pusté sorodnim elementom blizu. A nad vsemi stoji veliko metafizično in versko načelo. Pogled v celo evropsko politično gibanje nam to dokazuje.

Ognjišče boja proti krščanstvu je sedaj, kakor je bilo prej, na Francoskem. Niti Nemčija, ki šteje mnogo protestantov, niti Italija, ki ima framasonsko vladno, a faktično živi od katolicizma, niti Španija, ki je po liberalcih zašla v razne novejšje boje, se ne upa tako odločno stopiti v radikalno protikrščanski tir, kakor Francoska. Tu so skotili najnovejšo in najostudnejšo gonjo proti samostanom in proti duhovščini, tu je že javen zločin, če duhovnik v talarju stopi na cesto, tu se išče povsod prilika, da se po civilnem in po kazenskem potu zaduši cerkev.

Francoska sodišča, zlasti porotna sodišča, te pristno liberalne pravice, katere onemu sloju, iz katerega so vzeta, dajejo neoporekljivo imuniteto za vsako sodbeno krivico, in framasonska vlada, katera po svojih plačanih, po avancementu hlepečih zastopnikov zatira vsako versko gibanje — ti dve oblasti tam v nekdanji krščanski državi delata z vsoto silo, da se proti vsaki pravici zaduši katoličanstvo.

In če pregledamo vse liberalno časopisje, vse razne protikatoliške stranke, od liberalnega veleposestva doli do zadnjih zakotnih socijalnodemokratskih listov — vsi pobirajo slastno te odpadke s Francoskega in jih prežvekujejo dan na dan. »Neue Freie Presse«, »Arbeiterzeitung« in »Schönererjanski listi in k sklepu še naš »Narod«, iz najpodlejšjih francoskih listov zajemajo novice in jih prikrajajo za naše občinstvo ter jim pristavljajo glose, ki kažejo, kako ne ločijo jeziki mišljenja, kako ne odločujejo dežele, reke in gorovja nazorov, ampak kako se sploh celo naše javno gibanje loči v dva tabora: V tabor katoliškega mišljenja in v tabor protiverstva.

Boj proti »klerikalizmu«, katerega je Tavčar proglasil kot svoj edini smoter in kot svoje edino politično delo, združuje ljudi vseh narodnostij in vseh dežel. Naj govore ti ljudje kakoršenkoli jezik, če se le v tem vjemajo, pa so edini in vlečejo skup. Kadar stori francoska vlada kako novo krivico, takoj se čuje zadovoljstvo in odobravanje iz nemških listov, in koj na to prinese »Narod« z velikim veseljem, kar je zraslo na nemškožidovskem polju.

S temi razmerami bo treba računati tudi v prihodnjem državnem zboru. Naši poslanci so izšli vsi iz boja proti oni grdi stranki, ki nima nič drugega v programu, kakor boj proti »klerikalizmu«. Vstopiti ne morejo v nobeno zvezo, katera ne da garancij, da se bo upirala tej ostudni gonji.

Volivna borba v Trstu.

Iz Trsta se nam piše: Italijani so zmagali, mi smo — propali. Mi se radujemo, Italijani jočejo. »Čudovita glihenga!« bi rekel naš Volkmer. In vendar je tako.

O ožji volitvi je torej zmagal Hortis, za katerega je delovalo vse, kar leze in gre, z 2285 glasovi večine. Naš kandidat Rybač,

ki je imel o prvi volitvi 6438 glasov, jih je dobil o ožji 8414, torej za 1976 glasov več.

To je nepričakovano lep vspeh. Le pogledimo si malo natančneje razmerje volivcev obeh kandidatov. 10.699 in 8414, okroglo 10 : 8 ali 5 : 4. Trst in okolica ima približno 160.000 prebivalcev. Po gorenjem razmerju bi bile naše štiri devetinke, to je okolo 71.000, a italijanskih pet devetink ali okolo 89.000.

In veste, koliko nas izkazuje uradno ljudsko štetje? Nekaj nad 30.000 v mestu in okolici.

V mestu samem je bilo za dr. Rybača oddanih 4123 glasov, torej skoro polovica vseh oddanih. Iz tega moramo sklepati, da prebiva skoro polovica zgoraj navedenih 71 tisoč, torej najmanj 30.000 Slovencev v mestu samem.

In kaj mislite, koliko nas je po ljudskem štetju? V mestu: 3000 Slovencev! Tritisost Slovencev je oddalo nad 4000 glasov! To je vendar malo čudno!

A še nekaj drugega moramo pomisliti o gorenjem računu. Od onih 89.000 Italijanov je 30.000 italijanskih podanikov, ki bi o normalnih razmerah imeli v Trstu le toliko pravic, kolikor jim jih zagotavlja mednarodno pravo. Te moramo vsekako odbiti od skupnega števila, kedar je govora o jezikovnem vprašanju, o pravicah na sodiščih, na pošti, financi in pred vsem v — šolah.

Nasproti si stoji torej le 59.000 avstrijskih Italijanov in 71.000 Slovencev, ali če hočete Slovanov sploh, če pomislimo, da so za našega kandidata glasovali tudi Hrvatje in Srbi.

V najneugodnejšem slučaju moramo računati, odbivši neznatno nemško naselbino, z enakim številom opravičenih Italijanov in Slovencev.

Kaj more govoriti bolj za popolno ravnopravnost našega jezika v uradih in učiliščih, v posvetnem poslovanju in v cerkvah, nego ta račun! In kaj vidimo? V uradih gospodari ob strani oholega Nemca volja tukajšnje sinagoge italijanske; v cerkvah so vzeli zadnjo trohico pravice slovenskemu jeziku, a šole nimamo v celem mestu, ki šteje 30 do 35 tisoč Slovanov, javne slovenske ali slovenske šole nobene!

Vspehi volitev v peti kuriji govore glasn jezik in prej ali slej ga bo morala slišati tudi avstrijska vlada.

* * *

V slovenskem taboru vlada nepopisno veselje, ginljivo navdušenje za naše toliko časa teptane pravice. Ta vznešenost nam je porok boljše bodočnosti ter radosten znak za izid volitev v tretjem kolegiju, ko se bo isti dr. Rybač zopet meril z Italijanom, to pot ne s pesnikom, ampak z atletom, bivšim garibaldincem Mauronerjem.

Čudna je res ta naša ljuba Avstrija, da morejo ljudje, ki so se svoje dni bojevali v vrsti revolucionarjev proti njej, odločevati o sreči njene bodočnosti, sedeti v avstrijskem parlamentu. Mauroner je, kakor znano, že zastopal Trst in okolico v parlamentu, zastopal ali »zasedal«, kakor hočete. Drugega ne vemo ničesar o njem. Mož se je držal namreč načela: »Govor je srebro, molk je zlato.«

Pa-li pojde zdaj zopet na Dunaj? Magistrat mu je vestno pripravljal pot. Okolo 400 meščanov so imenovali nedavno. Vsi ti ljudje nimajo za mesto drugih zaslug, nego da so se po vzgoji ali po lastni volji prelevili v hude Italijanaše. Janičarji izvečine —

propalice. Taki so novopečeni kostanjari, prižigalci svetilnic, čistilci ulic, krošnjari itd. Vsi ti bodo glasovali za Mauronerja.

Našim pa so po stari metodi vzkrali volivno pravico, kjer so le mogli. O, za davke in vojaško službo nas že najdejo, kedar bi nam pa morali dati mrvice pravice, nas pa ne vidijo nikjer!

Doba za reklamacije je bila tako kratka, da politično društvo »Edinost« ni moglo reklamirati volivne pravice za vse naše, ki so bili izbrisani iz volivnih imenikov. Mnogi se še tudi sami premalo zavedajo svojih pravic, ki jih imajo v državi, in svojih dolžnosti do naroda, ter se niso brigali za svoje volivno pravo. To velja zlasti o mnogih tržaških trgovcih.

Po vsem tem ne smemo biti optimisti. Mogoče je, da propade naš Rybač tudi v tretjem kolegiju. Ako pa smemo soditi po ljubezni, ki jo vživa v narodu, po navdušenju, ki navdaja naše okoličane, smemo pričakovati, da bo prihodnjo nedeljo izvoljen naš kandidat.

* * *

Za prvi kolegij imamo zopet že tri kandidate, in sicer: progresso-demokratskega Josipa Acquarolija na Dunaju, sina bivšega župana Dompierija, Gina Dompieri, inženjerja v Trstu, in žida odvetnika Breiterja v Trstu, ki kandidira na svojo roko. O taki zmešnjavi v nasprotnem taboru je lahko mogoče, da bodo odločevali slovenski glasovi, katerih je med največjimi davkoplačevalci kakih 25.

Za drugi kolegij še Italijani niso proglasili svojega kandidata. Uradniki pa kandidirajo, kakor slišimo, deželnega sodišča svetnika Pederzollija, za katerega bodo brčkone glasovali tudi Slovani. Naših glasov je v tem kolegiju kakih 500.

Za tretji kolegij dela naše politično društvo, kar le more. Upajmo najlepših vspehov!

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarija.

Državnoborske volitve. Izid včerajšnjih volitev v kmečki skupini na Štajerskem, Češkem, Moravskem in Gorenje-Avstrijskem je znan z malo izjemami, kjer se vrše ožje volitve. O izidu na Štajerskem govorimo na drugem mestu. Vspeh volitev na Češkem in Moravskem je sledeči: Olomuc po ožji volitvi pristaš nemške ljudske stranke Zimmer, Karolinov dol Mladočeh Heller, v Příbramu Mladočeh König, v Budjejevicah Mladočeh Dwořak, Nemški Brod Mladočeh dr. Brzorad, Kolin češki agrarec Hruby, Brno Martinek proti kandidatu katol. ljudske stranke, Kremsir Čeh Vychodil proti kand. kat. ljud. stranke, Krumov Soukup, Plzen Mladočeh dr. Dyk, Roudnica Mladočeh Gregr, Heč Jurij Schönener, Žatec radikalec Kittel, Tešín liberalec Nowak, Chrudim Mladočeh Udržal, Smichov agrarec Kubr, Mlada Boleslava agrarec Prašek, Litomerice nem. radikalec Kutscher, Jičín agrarec Zazvorka, Pisek agrarec Rataj, Iglava Mladočeh Pospíšil, dalje na Moravskem katol. - narodni kandidat Hruban, potem Prazak, Litva Mladočeh Svozil, Karlove vare nem. radikalec Kliemann, Časlava dr. Pacak, dalje Mladočeh Loula, nemški liberalec Peschka, Mladočeh Hovorka, nem. radikalec Rasper, Hoffmann, Mladočeh Lang, nem. liberalec

Soukup, Grössl in v Libercih po ožji volitvi Glöckner. — Na Nižje-Avstrijskem: konservativni kandidatje Plass, Grifinger, Blöchl, Schachinger, Doblhofer, Wenger, Zehetmayer. Nasprotni kandidatje so na vsi črti sramotno pogoreli. — Ožje volitve se vrše v Novem Jičinu mej Baierjem in Seidlom, v Češki Lipi mej Niesigom in Köglerjem, ki so se vršile včeraj pozno proti večeru.

Državnoborske volitve. Doslej je izvoljenih 172 poslancev, mej njimi 11 katoliškonarodnih Slovencev. Liberalni Slovenci so 3. Nemška ljudska stranka ima doslej 5 poslancev, Schönenerijancev 11 (prej 6), 4 nemški liberalci, 2 liberalna veleposestnika, 1 bauernbundovec, 8 nemških kršč. soc., 16 nemških katoliških poslancev, 18 Mladočehov, 4 češki agrarci, 5 češkonarodnih socijalistov, 2 češka katolika, 37 pristašev poljskega kluba, 9 opozicijonalnih Poljakov, 5 Staro Rusinov, 5 Mlado Rusinov, 3 Rumunci, 8 Hrvatov, 2 Srba, 3 Lahi, 1 demokrat, 9 soc. demokratov (prej 14), skupaj 172 poslancev. Vseh poslancev je 425.

S propadom barona Dipaultja se pečajo umevno vsi avstrijski časopisi. Največja radost vlada seveda v židovsko liberalnih listih, ki napovedujejo vsled tega malo manj nego popoln propad katoliške ljudske stranke. Vesele se propada tudi kršč.-soc. glasila, ker je mesto njega zmagal Schöpferjevec Schraffl, o katerem pa trdi neki list, da je precej liberalno nadahnjjen. To veselje v protikatoliških krogih je pač najboljši dokaz, kaj je izgubila kat.-ljudska stranka z baronom Dipaulijem. Dunajski »Vaterland« našteva Dipaulijeve zasluge kot državnika, politika in parlamentarca in izjavlja, da se noben parlamentarec ni toliko trudil za pospešitev delavnosti parlamenta, kakor ravno baron Dipauli. List pravi končno, da Dipauli ne pride v parlament in je torej častno propadel. Nasprotno se pa poroča iz Merana, da odstopi novoizvoljeni poslanec Trogmann svoj mandat v korist Dipauliju. Ta vest se pa oficijelno še ne potrjuje.

Češki listi o porazu Dipaultjevem. Tudi češki listi se obširno pečajo z udarcem, ki je zadel katol. ljudsko stranko. Praška »Politik« piše mej drugim: Vkljub raznim diferencam moramo izjaviti, da je bil Dipauli vedno zvest, zanesljiv somišljenik konservativnega avtonomnega programa, odbijal je vztrajno in vspešno vse napade na solidarnost desnice. Tudi po krizi, provzročeni po Kathreinu in Ebenhochu, se Dipauli ni izneveril svojemu programu. Češkemu narodu je bil baron Dipauli vedno naklonjen in akoravno je formalno moral hoditi nekako druga pota, bil je v zadnjem času ravno tako odkrit, kot tedaj, ko se je pogajal s češkimi zaupniki. Čehi imajo torej ravno toliko vzroka, obžalovati propad Dipaulijevega, kakor katoliška ljudska stranka sama, ki je izgubila jednega najzmožnejših in političsko najzrelejših voditeljev. — Skoro v istem smislu piše »Hlas Naroda«. — Tudi liberalni »Narodni Listy« hvalijo Dipaulija in njegove zmožnosti ter zasluge, ob enem pa pripominjajo, da je sedaj odstranjena ovira glede zjedinenja katol. ljudske stranke in krščanskih socijalcev in da torej nemški liberalci nimajo povoda, preveč se veseliti Dipaulijevega poraza. — Dvomimo, če je bil baron Dipauli jedina ovira nameravanemu zjedinenju imenovanih strank.

Nemškoliberalni kandidati za dunajsko mestno skupno. Nemški liberalci kandidirajo za dunajsko mestno skupino mej drugim: dr. Jožeta Koppa, K. Noske, Karol Wrabetza, dr. Julija Ofnerja, dr. Voglerja, obč. svet. Schlechterja, dr. Avg. Nechanskoga in Jožefa Schneiderhans.

Francoska poslanska zbornica prične tekmo tega tedna razpravo o zloglasnem kongregacijskem zakonu, ki bo zelo dolgotrajna in izredno vroča. Vlada si prizadeva na vse mogoče načine, da pribori zmago svojemu načrtu. Listi poročajo, da je posebno na delu finančni minister, ki bo skušal dokazati zbornici, koliko koristi bi imela Francija, če bi zatri samostane. Govori baje že sedaj o neki svoti jedenajstih milijonov, ki jih ima neki nakupičene „mrtva roka.“

Italijanski kabinet se je za silo zopet izognil krizi, ki mu je pretila. Na izpraznjeno mesto finančnega ministra je hotel Saracco postaviti bivšega ministra Sonnino. Pogajal se je z njim dolgo časa in na Monte Citorio se je že resno mislilo, da ga pridobi na svojo roko. V zadnjem hipu se je pa mož odpovedal in Saracco je bil na tem, da odstopi s celim kabinetom. Krizo je rešil kralj s tem, da je pozval v kabinet Finalisa, moža brez vsake barve.

Slovstvo.

„Jug“.

Na Dunaju je začel izhajati nov list s tem imenom. Izdaja ga Fr. Derganc. Izhaja kot mesečnik.

Ne verjamemo, da bi ta list dolgo izhajal, a omenjamo nekaj njegovih idej, ker odseva iz njih mišljenje naših „mladih“. Svetovno naziranje je pač precej medlo in nejasno. »Jug«, oziroma Derganc, se jako hujuje nad liberalizmom. »V liberalizmu ne odločuje srce in pravica, ampak strast in brezobzirna sebičnost... Moderna svetovna literatura je epidemična invazija ignorance in plitvosti«. To je res. A Derganc ne bo rešil slovenskega naroda iz te »invazije«, dokler ima sam take pojme, kakoršne razvija v članku o darvinizmu. Tu pravi: »Zdi se nam, da je ležala v 18. stoletju črna in neprodorna tema na svetu, da se je začelo v začetku devetnajstega na obzorju svitati, dokler ni leta 1859 nakrat priplavalo veliko, svetlo solnce in posijalo po zemlji. Teme in megle so zbežale, solnce vzhaja čim dalje višje, imamo stoprav jutro in vendar, kako je že jasno in svetlo! To solnce je angleški naravoslovec Charles Darwin!... Živalstvo tvori eno samo nepretrgano vrsto, tako da se iz nižje živali razvije vselej višje organizovana...« Dergancu je popolnoma dognano, »da ni človek nikako izjemno bitje, nikak namen ali središče stvarjenja, ampak samo posebna veja v tem velikem plemenskem drevesu, da ni človek nič drugega, nego višje razvita opica«. To trdi poleg Derganca »devet desetih evropskih najodličnejših učenjakov goreče in navdušeno oznanja novo resnico«. — No, tako hudo pa res ni. G. Derganc naj študira nasprotnike darwinizma, predno kaj takega piše! Nečemo se tu z njim pretekati. Za zdaj mu svetujemo, naj dobro prečita razpravo o darwinizmu v »Katoliškem Obzorniku«.

Dopisi.

Iz Logatca, 7. jan. Na dopis z dne 4. t. m. v »Slov. Narodu« sem prisiljen odgovoriti. Jaz sicer nisem pisal »Slovenčeve« notice z dne 11. dec. m. l., a pojasniti je treba liberalno nadutost, ki veje iz zgoraj omenjenega dopisa v »Narodu«. Povoda, da so se tako na široko razkoračili, gotovo niso imeli nobenega — ali pa so morda komaj čakali priložnosti, da ponese svojo lastno hvalo križem sveta.

Naš dopisnik ni očital nikomur pri mlekarni goljufije, ne sleparije, ker je le zaključil dopis, da bo gotovo pravica in poštenost zmagala nad liberalno sleparijo. Čudni interpreti so gg. narodno-napredne stranke, da te besede obračajo na gospodarstvo pri mlekarni! Ali se mar ni sleparilo pri volitveni agitaciji z volivnim katekizmom, z imenikom, z vožnjo in z žaklji? Se li ni dalo klicati pred cerkvijo, da se mora narodno-napredni kandidat voliti, zato ker je narodno-napredna stranka napravila

vodovod in mlekarno? Ali se niso delile volivcem katol. narodne stranke glasovnice brez uradnega pečata?

Je-li mari tak pritisek in tako postopanje pošteno? Pravi liberalci pusti tudi drugim ljudem svoje prepričanje, in zato ne pritiska nanje ne z »vožnjo«, ne z mlekom, ne z vodo, ne z lažjo, ampak vpliva na volivce le z dokazi, pa resničnimi dokazi. A vi imate toliko liberalnosti, kakor turški harambaša v svojem pašaliku, in ta pritisek in gonja zoper dobro krščansko ljudstvo je vaša sramota. Koristi mlekarni ni nikdo zanikal, da so pa dobivale osebe nagrade brez pravega posla, to sami veste.

Ako imata gg. nadučitelj Josip Turk in trgovec Deylara pri mlekarni mnogo posla — in dobivata zaslužen nagrado, jima tega nobeden ne očita, a sinekur pa ni treba s kmečkim mlekom ustvarjati, ker bisto gospodarstva pri mlekarni je: »Mleko kmetom in sploh zadržnikom kolikor mogoče drago plačevati«.

Sicer pa pustite enkrat že na miru logaško duhovščino, in ne lažite, da ima 24 ur časa, ko je obče znano, da je malokje tako obremenjena kot v Logatcu. Ne očitajte kapelanu darovanja, župniku pogrebov in nikdar polne bisage. Kar sta v Logatcu, nista še za pol vinarja obogatela in tudi dalje ne bosta. Pogrebi niso dragi radi župnikovega zaslužka, marveč radi vaše baharije. Pri petih cerkvah vam po dva dni zvoni, sveč vzamete od cerkve za kakih 14 gld., naročite celo tujega duhovna, potem pa zabavljate, koliko stane pogreb! Mnogim ako ne vsakemu, ki hoče imeti imeniten pogreb svojca, odsvetuje g. župnik take baharije, češ da pridejo stroški. Čemu si jih napravljate? Ako dober svet ne pomaga, je li mar on kriv, ko je treba plačati cerkvi sveče in zvonjenje in organista in cerkvenika itd. Kar bo duhovščina v Logatcu zaslužila, bo lahko spravila.

G. kapelanu ste očitali, da se mu bo kolcalo po liberalskem darovanju. Darovanje se je odpovedalo, pa iz proste volje so ljudje več nabrali. Na grde psovke, ki jih kar mrgoli v dopisih iz Logatca, le toliko rečem: Ptica se pozna po petju, po ostudnih psovkah pa slabi značaj človekov. Toliko za enkrat, ako boste mirovali, ako pa ne, se vam lahko še marsikaj pove v brk, kar vam gotovo ne bo všeč.

Pravi liberalci — in ne liberalna spaka

Logatec, 6. jan. Naši liberalci ne morejo pozabiti udarca in poraza. Strastno bijejo po nas, posebno po duhovnikih, češ, da so nas kmete strašili s peklom in žveplom. A mi nismo otroci, da bi se bali takih strahov. Izrazili smo, da si nas je bilo malo, le svoje prepričanje. In ko bi vsi to storili brez strahu in s prosto voljo, gotovo bi bila večina volivcev na katoliško-narodni strani. A terorizem, ki se kaže pri vsaki občinski volitvi, pokazal se je tudi sedaj v vsej svoji krutosti. Sedaj smo se prepričali, da je le obrekovanje in laž, kar »Narod« in »Rodoljub« pišeta o duhovnikih, ker tudi našemu g. kapelanu podtikajo same liberalne laži in surovosti. Saj poznamo naše velmože. Eden je danes liberalci, jutri klerikalec, tretji dan demokrat, kakor mu pade v glavo in mu bolj kaže. Drugi junak je učitelj Pin. Ta je bil vodja one pobalinske druhali, ki je zarsamovala dne 16. dec. na kolodvoru gg. dr. Schweitzerja in dr. Žitnika. Sram ga bodi, da kot učitelj daje ljudstvu takov vzgled.

Od takega učitelja se naši otroci pač ne morejo dosti lepega naučiti. Če ta »olikani« mož ne da miru, nastopili bomo drugo pot in z drugimi dokazi. Istotako svetujemo g. učitelju S., da jezik previdneje drži za zobmi. Pri zadnji seji mlekarske zadruga je celo g. Majdič moral svariti, ko je zmijal kmete, ki niso volili z liberalci.

Posebno strastno pa je agitiral deželni dacar Kastelic Lazil je večkrat tudi po okolici. Tako je strašil tudi po Rovtah. Mi le vprašamo sl. dež. odbor: Ali dežela Kastelica plačuje, da agituje? G. dež. glavar, ali veste kaj je sedaj vaša dolžnost? Vsak deželni uradnik naj voli po svojem prepričanju, kakor mu drago, toda agitator ne sme biti za nobeno stranko. To zahteva pravičnost. Mi ne potrebujemo dacarja, da bi peté brusil od hiše do hiše in agitiral.

Opisal bi vam še ostale agitatorje, pa

saj jih poznate. Ko bi naši kmečki možje imeli le malo več svoje stanovske zavesti in pa poguma, v kratkem bi se razmere izpremenile. Pri volitvah sedaj odločuje število, ne pa bogastvo. Zato, možje, pogum in pa edinost v boju za svoje pravice nasproti lažiliberalizmu, ki je stari sovražnik kmetu in sploh delavskim stanovom.

Idrija, 4. t. m. Na novega leta popoldne ob 4. uri je imela tukajšnja »Katoliška delavska družba« svoj redni občni zbor. — Izvajanja raznih gg. odbornikov so kazala na lepi napredek družbe. — Vkljub strastnim napadom na družbo od obeh nasprotnih strank, je družba najmočnejše društvo v Idriji, ker šteje koncem leta 1900 do 422 družbenikov moškega in ženskega spola. Naročena je bila družba v pretečenem letu na 17 časnikov v 78 izvodih, zraven pa je še g. prof. Jan. Repitsch na Dunaju zdatno podpiral družbo z različnimi časniki.

Veselic je imela družba 4 in dva izleta: 1 v Godovič, 1 na Žalostno goro. Razven teh veselic pa je bil vsaki mesec na jedno nedeljo v družbinih prostorih zabaven večer s podučnimi govori, petjem in godbo. — Družbina knjižnica šteje 1256 knjig v vrednosti čez 800 gld. — Drugi družbini inventar in mobilije so bile koncem leta 1900 vredne 567 gld. 91 kr. — Za družbin dom je nabranih in v hranilnici naloženih 1707 K 29 h, — za zastavo 37 K 90 h. — Vslad dohodkov je bilo v letu 1900: 1962 K 79 h stroškov pa 1913 K 30 h, tedaj blagajnični preostanek 49 K 49 h.

Sklenilo se je letos o sv. Petru in Pavlu napraviti izlet na Vrhniko. Častnim članom družbe je bil enoglasno imenovan idrijski rojak gospod profesor Jan. Repitsch na Dunaju.

Iz Mirne peči, 4. jan. Sedaj ob novem letu moram voščiti veselo novo leto v prvi vrsti našemu gubernatorju, ki ga je postavil novomeški kan. Ta gubernator je bil ob času volitev največji prijatelj kmetov, dasi sicer kmeta gleda čez ramo. Vestno je izvrševal povelje svojega vrhovnega poveljnika. Pomočniki njegovi so bili sami veleučeni in dolgonogi možici, katerih slavna imena so z zlatimi črkami zapisana v zlati knjigi liberalnih agitatorjev. Tudi bivši županski kandidat in brzonogi konjski mešetar niso bili brez posla. Slavni »goderner« pa je prekašal vse. Ker ni dobil dovolj posestnikov, lovil je neizkušene mladeniče, in tako je 12. dec. slavil mirnopoško zmago, na katero je bil silno ponosen. Upal je gotovo, da dobi zlato svetinjo od svojega šefa. A kako je mrdal, ko se je prepričal, da njegova zmaga ni vredna piškavega oreha in da dobi le od starega piškra dno na svoje junaške prsi. Pričakoval pa je, da bode vsaj 18. dec. sreča milejša. A varal se je, ko takrat, ko je konja zamenjal. Volivci še niso pozabili njegove »ljubezni« do kmeta. Klaverno je zapustil volivno sobo in pel jermijado. Svojo jezo je ohladil v gostilni z junaškim činom. Izražamo mu torej sožalje na porazu, ker se ne bo več vozil v kočiji svojega poveljnika. Tolaži naj se vsaj z zavestjo, da je verni sluga liberalne misli in poglavar mirnopoških agitatorjev — brez zvezde in reda.

Iz Vodice, dne 8. jan. Celih 30 let je minulo, odkar se je obhajal pri nas sv. misijon. Po 30. letih ravno ob koncu starega in ob začetku novega stoletja smo bili toliko srečni, da se je vršil od 29. decembra do 6. t. m. tu zopet sv. misijon in sicer z vspehom nenavadnim, z vspehom sijajnim. V tem mrzlem zimskem času so razgrevale goreče, naukušene in prepričevalne besede čč. oo. frančiškanov P. Kasijana, P. Avguščina in P. Salvatorja srca Vodiških faranov, ki so se polnoštevilno govorov vdeleževali. In sad ni izostal. Nad 2000 obhajencev je pri mizi Gospodovi obljubilo zvestobo in ljubezen svojemu Bogu in Kralju Jezusu Kristusu!

Ta vspeh sv. misijona v Vodicih je najboljši odgovor »Slov. Narodu« na vsa njegova nesramno lažnjiva poročila iz Vodice in Skaručine, objavljena ob času državnozbornskih volitev.

Vsaj še oni, ki so ob volitvah pri nas nemir provzročili — zdaj po sv. misijonu svojo zmotno obžalujejo. Krona sv. misijona

pa je bil prihod presv. knezoškofa, ki je prihitel 6. t. m. v slabem vremenu k nam, da poveča sklepčno misijonsko pobožnost in da zopet sprejme 43 mladeničev in 40 deklet v družbo Marijino. Častitim oo. misijonarjem kliče vsa Vodiška fara hvaležno: »Bog Vam stoterno povrni trud in požrtvovalnost«!

Iz Bučevca pri Ljutomeru 8. januv. (Bračkova nesreča.) Tako slabo se ni vršil noben shod za Bračka, voditelja gornjeradganskega nemškutarstva. Sklican je shod v nedeljo popoldne ob 2. uri. Prilezel pa je že zgodaj zjutraj in hotel s pijačo pristavev nabaviti. Ali ostrmel je, ko je videl na licu mesta naenkrat ljutomerske slovenske pevce. Popoldne vršil se je shod. Predsedoval je g. Matija Slavič. Govoril pa je najprej dež. poslanec dr. Rosina ter v poldrugournem govoru razlagal politični naš položaj. Po njegovem govoru hotel je govoriti Bračko, a zaradi nemirov se je zaključil shod. Ko pa je potem »ginjen« prikolovratil med volivce in jih hotel znova obdelavati, zgrabile so tega žalostnega junaka krepke pesti in ga rahlo položile na cesto. Še enkrat je poskušal svojo srečo. A iznova je frčal na zrak. Orožniki, ki so v tem trenutku prisli na torišče, spremili so ga med burnimi klici razjarjenega ljudstva z nasajenimi bajoneti na kolodvor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. januarija.

Ponesrečen napad na ljubljanskega škofa. »Narod« vedno laže čez našega škofa, mu podtika različne slabe namene ter se norčuje iz njegovega delovanja. To dela tem ložje, ker ve, da se škof ne bo ponižal tako, da bi kaj reagiral na te napade. Sedaj je pa začel »Narod« tudi vlado vlačiti v ta boj ter pisal o nekih »nosovih«, ki jih baje škof dobiva od vlade. Zato je pa bil večerajšnji »Narod« prisiljen, da je prinesel uradni popravek od deželnega predsednika barona Heina, v katerem se »Narodove« vesti obsojajo kot neresnične. S kislim obrazom so »Narodovi« uredniki požrli to grenko jabolko ter trdno sklenili, — da bodo lagali naprej.

Jutro na Moravi. Vsem nam je še v dobrem spominu simpatična oseba mladega olomuškega odvetnika, kateri je prihitel z groba svetega Metoda na katol. shod v Ljubljano, vnetat Slovence k vztrajnemu boju za katoliške ideale. Dr. Hruban, voditelj češke katoliške stranke na Moravi, je bil večeraj izvoljen državnim poslancem. Zmagal je liberalnega Čaha. Častitamo Moravanom na lepem vspehu!

Umrl je na Dunaju sin g. dvornega svetnika Šukljeja g. Fran Šuklje, c. kr. sodni avskultant v Novem mestu. Po praznikih je hotel delati drugi juridični rigorozum, a obolel je za legarjem, ki je mladega 27letnega moža položil na mrtvaški ožer. Naše iskreno sožalje užaljeni rodovini! — V Trstu je umrl po Ljubljani splošno znani polir g. Fran Maccoratti.

Umrla je v Brežicah gospa Lujiza Razlag, 70letna vdova slovenskega prvaka dr. Razlaga.

Rešitelj »podšmarnogorskih naprednjakov«. Podšmarnogorski liberalci so bili doslej v silni »sužnosti«. Nihče ni maral za nje in ljudstvo jim je obračalo hrbet, ker te postenjakke dobro pozna. To je bila res silna »sužnost«. Ker pa je dr. Tavčar zmagal v Ljubljani, upajo podšmarnogorski naprednjaki, da je sedaj njihova »sužnost« proč. O tem so tako trdno prepričani, da so večeraj poslali iz Vižmarjev »Narodu« brzojavko, v kateri pripovedujejo, kako je ponosna Šmarna gora na Tavčarja. Konec tega telegrama je tak-le: »S Tavčarjem napočil je dan rešitve iz dosedanje sužnosti«. Značilno je, da so liberalci ondi, od koder sedaj pošiljajo take brzojavne vzdihne, povsod sijajno pogoreli. Zanimiva bode statistika, katero bomo priobčili o teh brzojavkah.

Dva liberalna advokata združena. Dr. Dragotin Treo iz Postojine in dr. Henrik Tuma imata odslej skupno odvetniško pisarno v Gorici. Dr. Tuma je računal že naprej, da prav gotovo pride na Dunaj.

Učitelj našega cesarja. Od učiteljev našega cesarja je sedaj zadnji zapustil svet.

Dne 1. t. m. je umrl vpok. vseučiliški profesor dr. Karol Liborius Kopeč v 90 letu svoje dobe. Pri inkognito-potovanjih cesarjevih je bil večkrat v cesarjevi družbi.

Lažjivi kljukec. »Slov. Narod« piše v št. 4. z dne 5. jan. to le: »V cerkvi je (kaplan Nadrah) nametal celo vrsto psovk na liberalne ljubljanske dame«. Res je le toliko, da sem rekel: »Liberalstvo je velik madež na ženski; najgrši je pa, če se katera z njim javno baha«. O celi vrsti psovk na liberalne dame ne vem ničesar ne jaz ne tisti, ki s amo to slišijo, kar se jim pove. So seveda tudi taki, ki slišijo reči, o katerih se nič ne govori. V dokaz št. 6. »Slov. Narod«. Tu se bere: »Surovost v cerkvi. Šentjakovski kaplan Nadrah je tudi minolo nedeljo rohnal na leci tako, da so se ljudje kar spogledovali. Nadrah je v tej propovedi infamno razžalil vse soproga liberalnih meščanov... Jaz zadnjo nedeljo nisem imel propovedi, ampak sem bral pastirski list. Pri tem pa nisem omenil dam niti liberalnih, niti katoliških ni z jedno besedo. Na druge surovosti ne odgovarjam. — V Ljubljani, dne 9. jan. 1901. — Ign. Nadrah.

Volitve na Štajerskem. Včeraj so se vršile volitve v četrti kuriji. V mariborskem volivnem okraju je od 321 volivnih mož prišlo na volišče 298. Od teh je dobil prejšnji državni poslanec Franc Robič 193 in Lud. Kresnik 105. Izvoljen je torej Robič. V ptujskem volivnem okraju je od 385 volivnih mož prišlo na volišče 352. Izvoljen je dvorni svetnik pri upravnem sodišču dr. Ferd. Ploj z 280 glasovi; Fr. Wratschko je dobil 62 glasov. V celjskem vol. okraju jih je od 340 volivnih mož prišlo volit 268. Izvoljen je vitez Berks z 249 glasovi; 15 glasov je dobil J. Apat, po 1 glas K. Rybar in Jos. Žičkar. — Na Gor. Štajerskem pa so izvoljeni kandidati katoliške ljudske stranke: Wagner, Hagenhofer, Huber in Schweiger. Katoliška ljudska stranka pa je zgubila judenburški mandat; izvoljen je liberalni Bleikolm s 151 glasovi proti konservativcu Neumayerju, ki je dobil 137 glasov. V okraju bruskem je zopet izvoljen Posch z 81 glasovi; konservativni Duller je dobil 67 glasov. Znani kričač baron Rokitsky je pogorel.

V mariborski mestni skupini so se oglašili s svojim kandidatom sedaj tudi socialni demokrati. Imeli so v Mariboru shod, na katerem so proti nemškemu kandidatu Wolffhardt postavili soc. demokrati kandidatom g. Janeza Krainerja, predsednika »Hranilnega društva« v Mariboru. Kakor znano, Slovenci kandidujejo v tem okraju dr. Pipuš. Nemci se boje, da bi se Slovenci in soc. demokrati na kak način ne združili.

Volitev v goriškem veleposestvu. Društvo slovenskih goriških veleposestnikov je postavilo kandidatom g. Andr. Kocjančiča, veleposestnika v Podgori.

Volitev v peti kuriji v Istri. »Naša Sloga« piše: Konečni uspeh ni bil dvomljiv, ko je bila znana izvolitev volivnih mož za eno in drugo stranko. Imeli smo še malo upanja v postopanje c. kr. vlade. Mislili smo namreč, da se vlada zadnji čas še premisli in ne izroči izkaznic volivnim možem v Škofijah zaradi nerednosti, vol. možem v Sanvinkentu, kjer so glasove kupovali za italijansko stranko, in onim v Pomeru, kjer je italijanska stranka zmagala za par glasov, ker so za njo glasovali neki kašnjenoci, katerim še ni čas potekel. Ko bi ti fiducijari ne bili glasovali, bila bi ožja volitev, pri kateri bi odločili socialisti. Le tako je dr. Bennati dobil 313, a dr. Laginja 282 glasov. Pete kurije sicer nismo izgubili, ker zadnjič ni bila naša, a krivično je, ker je nismo dobili. Kupovali so glasove, vršile so se razne prevare, a italijanski stranki so dali tri ali štiri glasove tudi višji poslovodje c. in kr. arsenalov v Pulju, ki po zakonu nimajo volivne pravice, ker so »uradni oborožene sile — v aktivni službi«. Kar pa nas peče v dno duše, to je glasovanje vol. mož iz Bukovca, Veprinca, Lovrana in Moščenic. Ti so odtegnili svoje glasove možu, ki je rojen na tej strani, odgojen v istem jeziku, v katerem so odgojeni Jeletiči, Štigliči in Bačiči, pa so glasovali za Italijana, za človeka, katerega glavna skrb je, da s svojo izvolitvijo dokaže italijanski značaj Istre.

Pozor koroški rodoljubi! V tezkem boju, ki ste ga bili te dni, niste našli milosti v »Narodovih« očeh. Duhovščina vaša je postala nakrat »nenarodna«. »Narod« pritrkuje nemškimi koroškimi listom in vpije, da tudi koroška duhovščina hoče »nadvlado«. »Narod« pravi, da je sedaj sloga razbita in da se, kakor na Goriškem, tako tudi na Štajerskem in Koroškem ustanovi svobodomiselnarodna stranka.

Bohinjska železnica. Poroča se nam iz Boh. Bistrice: Že nekaj dni se je širila po bohinjskih vaseh vest, da se v ponedeljek 7. t. m. vrši slovesno blagoslovljenje predora skozi Bačo. Vse se je veselilo tega pomenljivega, zgodovinskega dogodka. Ob 10 uri je bila v župni cerkvi slovesna sv. maša, katere se je udeležilo na stotine domačega ljudstva. Nato se je med zvonjenjem in streljanjem pomikal spreved proti predoru, pojoč lavretanske litanije. Vhod predora je bil okrašen, nad vodom je bil pomenljiv napis: »Bog daj srečo!« Zastave so vohrale ob levi in desni. Radovljiški vlč. g. dekan Novak je v spremstvu 6 duhovnikov blagoslovil zapričeto delo. Skrivnostno, vzvišeno je odmeval v predoru »Benedictus« in »Magnificat«. Predor, ki je že 192 m dolg, je bil krasno razsvetljen. Domači pevci so pevali: »Laudate Dominum omnes gentes«, »Liepa naša domovina«. Po končanem sv. opravilu je zunaj predora g. dekan z vzvišenega prostora v izbranih besedah pojasnil zbranim delavcem in Bohinjcem pomen slavnosti in važnost železnice v vojaškem, trgovskem in gospodarskem oziru. Tudi za Bohinjce bode nova železnica velikega pomena. Pač se je bati, da bi morda velika množica tujih delavcev utegnila slabo vplivati na dobro bohinjsko prebivalstvo. Zato naj Bohinjci tudi v prihodnje ostanejo zvesti veri svojih očetov, svoji lepi domovini in cesarju. G. nadinžener Fritz, ki vodi nevarno delo, je v svoji napitnici pri kosilu rekel mej drugim: Delo, katero smo na poziv železniškega ministerstva pričeli, je jako nevarno. Zato smo prosili božjega blagoslova, da bi tem srečneje šli na delo in da bi nas Bog varoval nesreče. Pazil bode, da se brez posebne sile ne bode delalo ob nedeljah in da se bodo odslovili vsi slabi življi pri podjetju. — Ta redka slavnost ostane gotovo vsem v trajnem spominu.

Neki »Unčan« je začel precej v prvi številki letošnjega »Naroda« prodajati svojo modrost in podajati planinskega kneza, ki ga črti kakor zelenega pajka, zato »ker ni liberalce«. Ta »Unčan«, ki morda nikdar vode ne pije, vino pa vino, se nad tem spodtika, da je odtočni žleb iz gradu napeljan v potok Unco. Pravi, da ta žleb vodo kuži in pa ravno tam, kjer Unčani vodo zajemajo. Povejmo resnico, kaj je na tem! Odkar grajščina stoji, je odtočni žleb vedno na tem mestu, ker druge sploh ne more biti, kajti vkeber ne teče ne voda ne gnojnica, ampak le navzdol. Dunajski inženjer je odtok po novejšem zistemu napravil ravno tam, kjer je bil od nekaj. Ako bi bilo le mogoče, bi ga bil obrnil drugam, pa se ni dalo. Recimo pa, da bi ta pritok v Unco vodo res okuževal, veste, kaj bi se bilo zgodilo? Unčani, ki sem po vodo hodijo, bi bili že davno vsi izumrli, pa hvala Bogu se prav dobro počutijo in še na misel jim ne pride, zaradi vode umreti. — Ravno iz človekoljubja je dala grajščina narediti ono pot, po kateri Unčani z vozom pridejo do potoka; pot pa drži še naprej, ne samo do mesta, kjer Unčani vodo zajemajo. Ako se jim voda tukaj nečista in nezdrava zdi, jim živa duša ne brani, še par stopinj dalje iti in vodo nad kanalom zajemati. To je resnica, vse drugo je pretiravanje. — Seveda, ako bi bil lastnik grajščine liberalce, bi »Unčan« ne bleknil besedice, naj bi mu grajška gnojnica segala prav kvišku do nosa.

Pouk v mestnih ljudskih šolah. Ker škriatica in davica v Ljubljani ponehujeta, je c. kr. mestni šolski svet sklenil, da se imajo ljubljanske ljudske šole zopet otvoriti v petek dne 11. t. m.

Ogenj v hiralnici. Danes zjutraj okolu 3. ure nastal je v tukajšnji hiralnici na Radeckega cesti ogenj v spalnici hlapcev, ki se nahaja na dvorišču. Vzrok ognja bila je nedostatna konstrukcija peči. Na lice mesta je prihitela požarna bramba, ki je vsako nevarnost odstranila.

Včerajšnji živinski semenj je bil slabo obiskan. Prignali so 426 konj in volov, 163 krav in 51 telet. Kupčija pa je bila precej živahna.

Zvest narodu — do skrajnega. Iz Trsta se poroča naslednji ganljivi dogodek: Na volišče v Šklednju je prišel pri ožji volitvi, spremljan po lastnem sinu tudi nad 80letni častitljivi starček Josip Mrlak. Storišvega svojo domovinsko dolžnost ob tako grozni zimi in vračajočega se domov, zadela je starčka kap. Umrl je v rokah svojega sina.

Razpisani učiteljski službi. Na dvorazrednici v Štrekljencu je popolniti mesto drugega učitelja z normalnimi dohodki in prostim stanovanjem. Prošnje do 25. t. m. okrajnemu šolskemu svetu v Črnomlju. — V Senožečah je na ondetni štirirazrednici do 28. t. m. razpisano jedno učno mesto. Prošnje vsprejema okr. šolski v Postojni.

V Ameriko se je minuli mesec iz litijskega okraja odpeljalo 12 oseb.

Strupeni plini so se pojavili v rudniku pod Pečovnikom. Deset delavcev je padlo v omedlevice, vendar so jih še pravočasno spravili na dan.

Pojasnilo. Naprošeni smo objaviti, da deželni dacar v Š. pri L. svojedobno v službi ni bil pijan, kakor se je pred kratkim o njem trdilo v nekem poročilu o volivnem gibanju.

Matica Hrvatska broji sedaj 11.033 članov.

Hrvatski sabor se bode sešel zopet začetkom februarja.

Požar na Sušaku. Včeraj kmalu po polnoči je začelo goreti na Sušaku pri Reki v skladiščih trgovca Korošca (Corossacz!) Nastal je velik strah, ker v poslopju stanuje 195 oseb, ki so v največji zmedenosti poskakale iz postelj. Nesreča je bila, da je voda zmrznila v vodovodnih ceveh. Načelnik ognjegašev je dal cevi politi s špiritom in je ogenj otajal led. V eni uri so ogenj udušili. Škode je do 10.000 kron.

Pametna odločitev. Na Nižje Avstrijskem so kmetje sklenili, da v one gostilne, v katere zahajajo liberalci in imajo liberalne gostilničarje, ne bodo več hodili!

Grozno dejanje učiteljskega kandidata. V Dunajskem Novem Mestu je 18-letni učiteljski kandidat Rudolf Mühlhofer pred začetkom svoje maturitetne skušnje svetemu razpelu z nožem zadal mnogo udarcev. Za to svoje napredno dejanje je Mühlhofer dobil samo štirinajst dni zapora. In takim rokam naj bo izročena vzgoja katoliške mladine!

Pokažite nasprotniki katoliškega kaj sličnega! Katoliško ljudstvo je v preteklem stoletju samo za misijonsko kulturne namene nabralo dve milijardi. Koliko pa je še-le nabralo za razne sirotišnice in bolnice. Kje je tolika požrtvovalnost pri naših političnih nasprotnikih. Niti »Družbe sv. Cirila in Metoda« bi brez duhovnikov ne mogli voditi.

Novi znanstveni poskusi. Slavni elektrotehnik Tesla, rodom Hrvat, dela sedaj poskuse, da se bo lahko elektrika oddajala brez žice in da se bode lahko brez žice brzojavilo preko morja. Tesla je izjavil, da je svoje stroje sedaj spravil do tolike moči, da si upa poslati obvestila na zvezdo Mart, ako imajo ondi tudi kaj telefonskih in telegrafskih aparatov. Tesla misli, da nas je Mart gotovo glede teh iznajdb že prekosil. Električni se morajo pridružiti astronomom pri preiskavanju sosednjih svetov. O najvažnejšem vprašanju, katero sedaj obdeluje Tesla, ni hotel nič povedati.

Samomor. Bivši ogerski trgovski minister in generalni komisar ogerskega oddelka na pariški razstavi, Bela pl Lukacs, je v ponedeljek skočil v Donavo. Odkar se je vrnil iz Pariza, je bolehal na živcih. Najbolj ga je vznemirjala govornica, da njegovi računici glede pariške izložbe niso v redu. Zadnje tedne je bil v neki zdravilnici, odkoder je ušel in z mosta skočil v vodo. Truplo so takoj potegnili iz vode.

V postelji ustreljen. Iz Petrinje se poroča, da je bil te dni kmet DIMITAR SANKOVIČ v Sjeverovcu na strašen način probujen iz spanja. Nepoznani lopov ustrelil je

okolu polunočeskozi okno na v postelji ležečega moža. Strel je zadel Sankoviča v sredo obraza, izbil mu obe očesi in nos popolnoma razdrobil. Grozno razmesarjenega moža so prepeljali v petrinjsko bolnico, o zverinskem napadniku pa ni nobenega sledu.

Pariško svetovno razstavo je obiskala 48.130.301 oseba. Plačalo je vstopnino 39.026.977 oseb.

Od raznih strani. Stavko tiskarjev ima »Leipziger Volkszeitung« — socialno demokratično podjetje. — Vsako pogajanje so soc. demokrati voditelji tega podjetja odbili. Res velik prepad je mej soc. demokratično prakso in teorijo! — Zopet jeden. Na Dunaju je soc. demokrati predsednik Holly ukrad družstvu »Zukunft der Arbeit« 1790 K. Člani godrnjajo nad tako »delitvijo«. — Katoliških društev na Ogerskem je 1077. — Princezinja usmiljena sestra. Princezinja Alice Schönburg Waldenburg, sestra princa Jeana Bourbonskega, je vstopila v službo ruskega rubečega križa. Kot usmiljenka bode stregla na kitajskem bojišču. — Komunistička kolonija se je zopet razrušila v Georgiji v Severni Ameriki. Trajala je samo jedno leto. Vsled lenobe posameznih članov je prišlo do preprirov. — Indijanci se množijo. L. 1860 je bilo Indijancev le še 264.000 v ameriških Zjedinjenih državah, sedaj pa so jih našeli 331.000. — Poroka holandske kraljice Viljemine bode 7. februarja t. l. — Slovesna intronizacija solnograškega knezoškofa dr. Katschthalerja se vrši 13. t. m. — Beda. Na Dunaju je hotela skočiti s svojimi otroki v Dunavo neka žena, ker ji je gospodar zapovedal, da mora zapustiti stanovanje. Bolni mož si ni mogel prislužiti, da bi plačal stanovanje. Ženo in otroke so še ob pravem času rešili. — Obolela je belgijska kraljica. — Angležem prede. Angležem niso dovolj pomagali ogerski konji. Nedostaje jim ljudi, ki bi pobili Bure. Sedaj so njihovi mešetarji pričeli vabiti ogerske kmete na boj proti Burum. V Kis Küküllöskem komitatu so že pridobili 30 kmetov ter jim zagotovili po 1600 K plačila naprej in prosto vožnjo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 9. januv. Gabršček dobil 142 glasov, Rutar 139.

Dunaj, 9. jan. (C. B.) Enketo o pouku v državnih obrtnih šolah je otvoril danes naučni minister. Razgovor je bil v glavnem o vsprejemnih pogojih. Določilo se je mej drugim, da se odslej zahteva pri vsprejemu v višje obrtne šole dokaz v dovršenem četrtem mestu tretjem razredu kake srednje šole.

Dunaj, 9. jan. Grof Thun se je poročil z grofinjo Ernestino Rastislavovo.

Dunaj, 9. jan. V okraju Favoriten je mizar Wanyek ustrelil sinoči ženo ključarja Siegharta, ki ga je zasačila pri tatvini, potem še nekega voznika, ter nevarno ranil tri druge osebe.

Dunaj, 9. jan. Mladočehi so izgubili včeraj 6 mandatov, 5 so jim jih vzeli agrarci, enega katoliška stranka. Vsega skupaj so izgubili Mladočehi do sledj 10 mandatov. Izvoljenih je štirinajst Čehov, ki ne vstopijo v mladočehski klub: 2 katoliškonarodna, 6 agrarcev in 6 narodnih socialistov.

Judenburg, 9. jan. Namestu umrlega dr. Forcherja kandidujejo nemški nacionalci v mestni skupini dr. H. Reicherja.

Solnograd, 9. jan. (C. B.) Dosedanji poslanec in predsednik poslanske zbornice dr. Fuchs je zopet izvoljen z 81 od 153 oddanih glasov. — V okraju Bruneck je zopet prodrl dosedanji kršč. soc. poslanec Schöpfer.

Solnograd, 9. jan. Bivši predsednik državnega zbora dr. Fuchs je izvoljen.

Meran, 9. jan. Dipauli je bil pred volitvami izrazil, da ne kandidira več tudi v prvi kuriji ne, ki so mu jo ponujali. Konservativci so ga pa postavili v kljub temu za kandidata, in danes je Dipauli izvoljen.

Potr m srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je preljubljeni naš sin, oziroma brat, gospod

Franc Šuklje

c. kr. sodn. avskultant

po kratki in hudi boleznici danes ob 2¹/₂ uri popoldne v 27. letu svoje starosti, predviden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. Tрупlo predragega rajnega se blagoslovi v sredo, 9. t. m., ob 2. uri popoldne v stolni cerkvi pri sv. Štefanu na Dunaju ter se potem prepelje k večnemu počitku na smihelsko pokopališče pri Novem mestu.

Svete maše zadušnice bodo se brale v četrtek, dne 10. t. m., ob 9. uri zjutraj pri sv. Štefanu, potem v kapiteljski in frančiškanski cerkvi v Novem mestu in v smihelski farni cerkvi.

Na Dunaju, dne 7. januarija 1901.

Franc Šuklje, c. kr. dvorni svetnik, oče. — Roza Šuklje, mati. — Vladko, Milan, Janko in Lučič Šuklje, bratje. — Minka Šuklje, sestra.

Lak, kovinasti, mrzel uporabljiv, v poljubni boji, boji za pozlatare, optike, kleparje itd., je v zalogi pri tvrdki REBATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 23 11-7

V Šent-Vidu nad Ljubljano je na prodaj

enonadstropna hiša,

katera stoji tik državne ceste, blizu farne cerkve, in ob začetku stavbšča za nameravane škofove zavode, torej prav primerna za vsakovrstne obrte.

Več se poizve ravno tam hiš. št. 7. (1111 9)

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozorila na veliko svojo zalogo **izgotovljene obleke** posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih cenah.

7 3

Trgovina z mešanim blagom

Radi rodbinskih razmer se odda pod zelo ugodnimi pogoji v lepi vasi na **Notranjskem** že nad 30 let uspevajoča **trgovina z mešanim blagom.** Letnega prometa nad 40.000 K.

Več pové iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«. 11 3 3

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli
v Ljubljani
dvornega zaležnika Nj. Svetosti papeža

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklamih nezasluzno sloveča **china-železnata vina**, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 3-12

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, neravnih ali vsled boleznih oslabilih oseb, kakor tudi se poseba pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih. 11. 590 50-27

Dobiva se v steklenicah po pol litra.

smuknjen. — Slab začetek, — misli si Renzo: — Milan je za me nesrečno mesto. Izprva mi gre vse dobro, ko pa sem notri, pridem v sitnosti. Dovolj, z božjo pomočjo, če najdem... če se mi posreči najti... ej! Vse je bilo prazen strah.

Pri mostu zavije brez obotavljanja na levo v ulico di san Marco; zdi se mu, da pelje v sredo mesta, ozira se naokrog, da bi videl kako živo dušo. Namah čuje kričanje: „Hej mož!“ Ko se ozrè, vidi ne daleč na pomolu samotne hiše ženo, katere se drži par otrok. (Dalje prih.)

Umrlj so:

7. januarija. Helena Lukek, postreškinja, 62 let, tuberculosis pulmonum.
V hiralnici.

7. januarija. Ursula Barle, gostija, 80 let, caucer oss. faciei.
V bolnišnici:

7. januarija. Franc Kramar, čevljarški pomočnik, 58 let, carcinoma intestinalis. — Ana Baltazar, delavca hči, 8 let, nephritis scarlatinosa. — Matija Brovet, ključavničar, 76 let, bronchitis acuta, insufficiencia cordis.

Cena žitu na dunajski borzi
dné 8. januarija 1901
Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 7-87 do K 7-88
Rž za pomlad	» 7-76 » » 7-76
Turšica za maj junij '01	» 5-29 » » 5-30
Oves za pomlad	» 6-36 » » 6-37

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306-2 m. srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
8. v. vveč	746-7	-6-6	sl. jzah.	oblač.	
7. zjutj	747-1	-11-8	ar. sever	megla	0 0
2. popol.	735-8	-6-9	brezv.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura - 8 5° normale: - 2 7

Odprto pismo
gospodu J. Dekleva, kot načelniku okr. cestnega odbora v Postojni.

Pri prekladanji okr. ceste na Bukovje-Gorenje imajo delo razven dveh izključno le Landolci in Predjamci, ki so pri zadnjih volitvah liberalno volili, za vožnjo kamonja pa so se privzeli samo pristaši liberalne stranke iz Bukovja. Katoliško-narodna stranka, ki obsega nad 3/4 Bukovljanov, se je name-noma od dela izključila. Vprašamo Vas, g. sp. načelnik cestnega odbora, ali je to storil kak podrejen organ svojevoljno, ali pa ste sami tako ukrenili? In če je to Vaša volja, kar sicer neradi verujemo, povejte nam, ali nismo tudi mi davkoplačevalci z enakimi pravicami kakor drugi — ali hočete liberalni terorizem zanesti tudi v javna dela, ki jih plačujemo vsi davkoplačevalci, tudi katoliški — ali ni marveč Vaša dolžnost kot javen funkcionar stati nad strankami? Pričakujemo od Vaše razsodnosti in pravicoljubnosti, da odpravite krivico, ki se nam s takim preziranjem godi, in se v prihodnje pri tem in in drugih javnih delih ozirate v prvi vrsti na domačine ne gledé na politično mišljenje.

V Bukovju, dné 4. jan. 1901.

Josip Mrhar in Janez Marinšek
v imenu prezrtih Bukovljanov.

Nabirajte že rabljene
poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najnavadnejše. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spominke, zlasti križevniške rožne vence, svetinjske sv. Antona in praškega Jezuška dobite za marke. — Pisati in poslati je pisarni »Betlehem« v Bregenu (Predarlško). 1113 25-3

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne **vizitnice** po nizki ceni.

polagata nekega ubožca. Bil je glavni mitničar, kateri je malo preje za kugo zbolel. Renzo se ustavi in pričakuje konca. Nosača odideta, a nikdo ne pride zapirat vrat. Tedaj se mu zdi ugodna prilika in hitro stopa naprej.

A vojak osorno zakriči: „Stoj!“ Renzo znova obstane, izvleče iz žepa zlatnik in ga pokaže vojaku.

Ta je menda že imel kugo, ali pa se je je menj bal nego je ljubil zlatnik; zato namigne, naj mu Renzo vrže zlatnik. Ko vidi, da mu leti pod noge, zagodrnja: „Le hitro!“

Renzo si ne dá dvakrat reči, gre skozi kole, a ne opazi ga nihče.

Ko naredi štirideset korakov, čuje drugi „stoj!“ Neki mitničar namreč kriči za njim.

Renzo navlašč presliši, ne ozrè se, temveč se celo požuri.

„Stoj!“ zakriči zopet mitničar bolj nepotrpežljivo nego odločno.

„Ker ga Renzo ne poslušá, strese z rameni in se vrne v svojo kolibo, kakor bi se ne hotel preveč približati potnikom in jih izpraševati.

Cesta, po kateri je šel Renzo, je držala naravnost, kakor še sedaj, tja do vodotoča Naviglio; na straneh so bili ploti in zidovi vrtov, samostanov in hiš. Koncem te ceste in sredi druge, ki je držala ob vodotoču, je stal steber, zvan križ svetega Evzebija.

Renzo gleda pred sebe, a vidi samo ta križ. Ko pride do razpotja sredi te ceste in pogleda na obe strani, opazi v ulici svete Terezije meščana, ki mu gre nasproti. — Vender jedna živa duša! — misli si Renzo in se obrne proti njemu, da bi mu pokazal pot.

Meščan zapazi tujca in ga sumljivo od daleč gleda tem bolj, ker vidi, da ne gre svojo pot, ampak njemu nasproti.

Ko je Renzo že blizu njega, sname klobuk kakor sploh znajo gorjanci. Drži ga v levi roki, drugo roko pa dene pod-nj ter gre proti meščanu.

To ga gleda od strani, stopi korak nazaj, dvigne grčavo palico, pokaže železno konico in kriči: „Proč, proč, proč!“

„Oho, oho!“ kriči tudi Renzo; pokrije se zopet. Nič kaj ga ni veselilo, začeti se pretepati, kakor je še pozneje pravil, zato obrne hrbet neotesancu in gre naprej po cesti.

Tudi meščan mrmrajoč odide; ozre se večkrat. Ko pride domov, pripoveduje, kako se mu je približal neki mazač ponižno in pohlevno, kateremu se je pa z obraza brala malopridnost, kako je pod klobukom držal škatljico maže ali zavitek praška, da bi ga okužil, če bi ne stal predaleč. „Če bi se mi približal, takoj bi ga nataknil, predno bi se me on dotaknil“, pristavi naposled. „Škoda da sva bila na samotnem kraju; če bi bili sredi Milana, poklical bi ljudi, da bi ga prijeli. Gotovo bi mu ono mažo našli v klobuku. Ker pa sem bil sam, moral sem biti vesel, da sem se ga znebil brez težave. Kajti nekoliko praška se lahko hitro vrže. To so predrzni ljudje; sam vrag tiči v njih. Danes hodi po Milanu in Bog vé, kaj doprinaša!“ To zgodbo ponavlja vse svoje življenje vselje, če se govori o mazačih, in dostavi: „Le meni naj nikari ne pravijo, da ni mazačev, videti je treba, potem se lahko govori.“

Renzo si ni mislil, kakšni nevarnosti je ušel, bolj jezen, nego prestrašen premišluje ta sprejem in ugiba, kaj je neznani mož mislil o njem. Stvar se mu zdi tako čudna, da misli, da je mož nekoliko pri-

Bolzan, 9. januarija. V kmečkih občinah Bolzan-Meran je liberalni kandidat župan iz Montane Emil pl. Leiss.

Praga, 9. jan. Nemški listi poročajo, da bo predsednik drž. zbora baron d' Elvert. To je seveda le želja Nemcev.

Praga, 9. januarija. Mladočehi so zgubili večeraj štiri mandate na češke agrarce. Padli so v Smihovu Krumbholz, v Melniku Janda, propadli so dalje Mladočehi v okraju Kolin in Nova Boleslava. V Piseku je izvoljen Rataj, ki se bode pridružil češkim agrarcem.

Praga, 9. jan. Poleg že naznanjenih novo izvoljenih poslancev so še prodrlj: češki agrarce Jaroš, radikalec Iro, nem. agrarce Niesig na Češkem, ter Luksch, Seidel, skupni češki kandidat Heinrich in Rozkošny na Moravskem.

Brno, 9. januarija. Katoliško-narodna stranka je poleg dr. Hrubana prodrla tudi s Svozilom. Tako so Mladočehi zgubili zopet dva mandata.

Budjevice, 9. januarija. Budjeviški Nemci so sklenili, da se državnozbornske volitve v mestu ne udeležijo, ker je vsak poskus, podreti vpliv kneza Schwarzenberga, brezvspešen.

Opava, 9. jan. Nemški radikalec Türk je danes drugič propadel.

Lvov, 9. jan. „Slowo polskie“ pravi, da je avdijsca ces. namestnika Pininskega v zvezi z ministersko krizo in da bo Pininski pri rekonstrukciji ministerstva prevzel vodstvo jednega ministerstva.

Berolin, 9. jan. „Localanzeiger“ poroča iz Kopenhagena: Ruski car je nevarno obolel na pljučih. Pravijo, da je to posledica njegove zadnje bolezni. Na ruskem dvoru so zelo v skrbeh zanj.

Bruselj, 9. jan. Tu je veliko ogorčenje, ker nek belgijski polkovnik dr. Carne trdi, da je dobil v roke dokumente, ki dokazujejo namero francoskega generalnega štaba polastiti se Belgije.

London, 9. jan. Mc Kinley je obolel na influenci.

Bloemfontein, 9. jan. Reuterjev urad javlja: Nekaj vplivnih oseb je baje sestavilo mirovno komisijo, ki se poda k Dewetu, Steinu in drugim burškim voditeljem v državi Oranje in jih skuša pregovoriti, da se udajo.

Kapstadt, 9. jan. V sedmih mestih kapske kolonije je oklicano vojno stanje. To je uspeh zadnje ministerske konference.

Zaročenca.
(I promessi sposi.)
Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.
(Dalje.)

Renzo se obrne naravnost na slepo srečo proti novim vratom, katerih še v bližini ni mogel opaziti, ker so bila skrita za utrdbo. Kmalu čuje neko zvončkanje, ki preneha, a se zopet začne. Tudi človeško govorjenje sliši.

Ko pride mimo utrdbe, zapazi leseno hišico, na pragu pa vojaka, utrujeno in ne-skrbno ob puško uprtega. Za njim je plot iz kolov, zadaj pa vrata, dva zidana stebra namreč s strešico, ki naj bi ju varovala.

Ravno pred vrati leži na tleh žalostna zapreka: nosilnica, na katero dva monattija,

Dunajska borza.

Dne 9. januarija.		Dne 8. januarija.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gid.	
Skupni državni dolg v notah	98 30	20 mark	23-54	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93-75	St. Genois srečke, 40 gid.	201-—
Skupni državni dolg v srebru	98 20	20 frankov (napoleonodor)	19-14	Priporočne obveznice državne železnice	429-—	Waldrteinove srečke, 20 gid.	—
Avstrijska zlata renta 4%	117-—	Italijanski bankovci	90-80	južne železnice 3%	338-50	Ljubljanske srečke	—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98-30	C. kr. celkoni	11-37	južne železnice 5%	120-75	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gid.	270-—
Ogerska zlata renta 4%	117-05			dolenjskih železnic 4%	99-50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6220-—
Ogerska krona renta 4%, 200	92-15			Kreditne srečke, 100 gid.	338-50	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gid.	834-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gid.	1698-—			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gid.	357-—	Akcije južne železnice, 200 gid. sr.	109 50
Kreditne delnice, 160 gid.	663 75			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gid.	47-—	Splošna avstrijska stavbinska družba	145-—
London vista	240 57 1/2			Ogerskega	22-—	Montanska družba avstr. pian.	429-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vetj.	117-65			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gid.	13 65	Trboveljska premogarska družba, 70 gid.	443-—
				Rudolfove srečke, 10 gid.	59-—	Papirna rubljev 100	253 75

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelsgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vsah špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
na ločenih glavnih.